

Wytyczne dotyczące odpowiedzialnego korzystania z Systemów Sztucznej Inteligencji w procesie wydawniczym Wydawnictwa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

§ 1. Cel, przedmiot i zakres wytycznych

1. Wytyczne określają zasady korzystania z Systemów SI (w tym GenAI) w procesie wydawniczym Wydawnictwa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy zwanego dalej Wydawnictwem.
2. Wytyczne obowiązują: autorów, recenzentów, redaktorów, osoby realizujące skład i projektowanie graficzne.
3. Wytyczne stosuje się do wszystkich typów publikacji wydawnictwa.

§ 2. Pojęcia podstawowe

1. **System SI** – System Sztucznej Inteligencji – oprogramowanie wykorzystujące metody uczenia maszynowego do generowania lub przetwarzania treści (tekst, obraz, dźwięk, dane).
2. **GenAI** – Generatywna Sztuczna Inteligencja – System SI generujący treści na podstawie poleceń użytkownika.
3. **Stopień ingerencji SI** – wpływ SI na treść publikacji, rozumiany jako zakres, w jakim wynik pracy SI jest włączany do materiału przeznaczanego do publikacji:
 - a. **niski stopień ingerencji** – SI wspiera opracowanie formy i czytelności materiału, bez wprowadzania nowych treści merytorycznych (tez, danych, argumentów, interpretacji, wniosków) oraz bez tworzenia lub uzupełniania źródeł. Obejmuje w szczególności: zaawansowaną korektę językową i stylistyczną, w tym parafrazowanie bez zmiany znaczenia, porządkowanie struktury, sporządzanie streszczeń i słów kluczowych na podstawie dostarczonego tekstu, opracowanie tekstów alternatywnych dla elementów nietekstowych na podstawie ich rzeczywistej zawartości, a także wsparcie techniczne, w tym formatowanie. Za niski stopień ingerencji nie uznaje się i nie wymaga dokumentowania użycia standardowych narzędzi sprawdzania pisowni i gramatyki wbudowanych w edytory tekstu, takich jak MS Word, o ile nie służą one do generowania nowych fragmentów tekstu.
 - b. **wysoki stopień ingerencji** – SI współtworzy lub istotnie modyfikuje treść merytoryczną, w szczególności gdy: generuje nowe fragmenty wyводу, propozycje argumentacji, wstępne interpretacje, wnioski, przykłady lub definicje; proponuje lub opracowuje cytowania i bibliografię; uzupełnia dane, wyniki badań lub opisy zastosowanych metod; generuje treści, które mogą zostać uznane za samodzielny wkład naukowy autora. W razie wątpliwości przyjmuje się wysoki stopień ingerencji.
4. **Poufność procesu wydawniczego** – obowiązek ochrony treści manuskryptu przed publikacją, recenzji, korespondencji redakcyjnej, danych osobowych i materiałów niepublicznych.

§ 3. Zasady wspólne dla wszystkich ról

1. Odpowiedzialność: za treść publikacji i decyzje w procesie wydawniczym odpowiada człowiek. Systemy SI nie mogą być wskazywane jako autorzy ani współautorzy.
2. Poufność: treści poufne nie mogą być przekazywane do narzędzi SI z naruszeniem zasad poufności, ochrony danych lub warunków użycia narzędzia. Zakaz ten obejmuje także etap recenzji i redakcji przed publikacją.
3. Wprowadzanie do publicznych Systemów SI danych osobowych wymaga zgodności z przepisami o ochronie danych osobowych.
4. Wiarygodność: wszystkie treści uzyskane przy wsparciu SI wymagają krytycznej weryfikacji; w szczególności dotyczy to informacji faktograficznych, cytowań i danych bibliograficznych.
5. Legalność: użycie SI musi być zgodne z prawem, licencjami i prawami do wykorzystania materiałów (zwłaszcza grafik i materiałów wejściowych).

§ 4. Autorzy – kiedy i w jakim zakresie mogą stosować SI

1. Autorzy mogą korzystać z SI na etapie przygotowania manuskryptu oraz materiałów towarzyszących, z zachowaniem zasad z § 3.
2. Autorzy mogą stosować Systemy SI przy niskim stopniu ingerencji.
3. Zastosowanie Systemów SI przy wysokim stopniu ingerencji jest dopuszczalne wyłącznie po pełnym ujawnieniu zakresu użycia w deklaracji autora oraz przy zachowaniu wymogu weryfikacji treści. Niedopuszczalne jest jednak powierzenie Systemom SI wyłącznego autorstwa w zakresie formułowania hipotez badawczych, interpretacji wyników oraz wniosków końcowych. Wkład SI w te elementy może mieć jedynie charakter pomocniczy.
4. W przypadku wykorzystania SI do grafiki lub tłumaczenia autor zapewnia potwierdzenie praw/licencji oraz opisuje zakres użycia w deklaracji.
5. Autor składa deklarację użycia SI (Załącznik nr 2 – Formularz A) wraz ze złożeniem manuskryptu.
6. Autor jest zobowiązany do aktualizacji deklaracji w przypadku istotnej zmiany zakresu wykorzystania SI.

§ 5. Recenzenci – kiedy i w jakim zakresie mogą stosować SI

1. Recenzenci stosują zasady określone w § 3.
2. Dopuszczalne jest wsparcie redakcyjne własnego tekstu recenzji bez ujawniania treści manuskryptu; niedopuszczalne jest zastępowanie merytorycznej oceny recenzenta treścią wygenerowaną przez SI.
3. W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do nieoznaczonego użycia SI przez autora recenzent informuje wydawnictwo.

§ 6. Redaktorzy – kiedy i w jakim zakresie mogą stosować SI oraz kontrolować użycie SI

1. Redaktorzy mogą korzystać z SI w działaniach redakcyjnych z zachowaniem zasad z § 3.
2. Dopuszczalne jest wykorzystywanie SI w działaniach redakcyjnych o charakterze pomocniczym, z zachowaniem odpowiedzialności redaktora.
3. Niedopuszczalne jest wprowadzanie zmian merytorycznych wyłącznie na podstawie sugestii SI, jeżeli zmienia to sens naukowy tekstu bez uzgodnienia z autorem.
4. Redaktor może żądać od autora wyjaśnień, uzupełnienia deklaracji, przedstawienia podstaw weryfikacji oraz odmówić procedowania manuskryptu, jeżeli wykorzystanie SI podważa samodzielność autorską lub wiarygodność pracy.

§ 7. Produkcja (skład/DTP, projektowanie graficzne) – kiedy i w jakim zakresie może stosować SI

1. Osoby realizujące skład/DTP oraz projektowanie graficzne mogą korzystać z SI w pracach produkcyjnych, o ile nie narusza to poufności, praw i licencji oraz zasad z § 3.
2. Dopuszczalne jest wykorzystywanie SI w pracach technicznych i graficznych związanych z produkcją publikacji, przy zapewnieniu zgodności z prawem oraz posiadaniu praw/licencji do wykorzystania materiałów. W przypadku grafiki generowanej w całości przez SI osoba realizująca projekt informuje redaktora o statusie prawnoautorskim utworu.

§ 8. Dokumentowanie użycia SI i ujawnianie w publikacji

1. Deklarację formalną (Załącznik nr 2 – Formularz A) autorzy składają w formie papierowej wraz z wydrukiem manuskryptu do Wydziałowej Komisji Wydawniczej.
2. Redaktorzy i produkcja dokumentują użycie SI w dokumentacji roboczej właściwej dla danej czynności.
3. Ujawnienie użycia SI w publikacji następuje zgodnie z zasadą adekwatności do stopnia ingerencji.

§ 9. Postanowienia końcowe

1. Wytyczne podlegają przeglądowi okresowemu oraz aktualizacji w przypadku zmian w Wytycznych uczelnianych lub istotnych zmian technologicznych.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszym dokumentem stosuje się Wytyczne uczelniane oraz właściwe przepisy i regulacje uczelni.
3. Naruszenie zasad określonych w niniejszych Wytycznych, w szczególności zatajenie użycia SI lub wprowadzenie w błąd co do zakresu ingerencji, stanowi naruszenie etyki wydawniczej i może skutkować wstrzymaniem procedowania, odmową publikacji lub odrzuceniem publikacji, a w przypadku rażących naruszeń – powiadomieniem jednostki macierzystej autora; w uzasadnionych przypadkach może także skutkować wycofaniem publikacji.